


УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧІНИ
Факультет дошкільної та спеціальної освіти
Кафедра психології та педагогіки розвитку дитини

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В. о. завідувача кафедри
 Леся КАРНАУХ
«25» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

OK 25 Ознайомлення дітей з природним довкіллям

(шифр і назва навчальної дисципліни)

для здобувачів першого (бакалавського) рівня вищої освіти

Галузь знань 01 Освіта
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

(шифр і назва спеціальності)

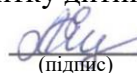
Освітня програма Дошкільна освіта
(назва освітньої програми)

Робоча програма «Ознайомлення дітей з природним довкіллям» для здобувачів для здобувачів першого (бакалавського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта освітньої програми Дошкільна освіта.

Розробник: Дука Т.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки розвитку дитини

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології та педагогіки розвитку дитини
Протокол №1 від «25» серпня 2023 року

В.о. завідувача кафедри психології та педагогіки розвитку дитини


(підпис)

(Карнаух Л.П.)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету дошкільної та спеціальної освіти

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії факультету дошкільної та спеціальної освіти


(підпис)

(Бутенко О.Г.)
(прізвище та ініціали)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	90	90
Курс	II	II
Семестр	IV	IV
Кількість змістових модулів із розподілом:	II	II
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, у тому числі:	90	90
Аудиторні:	44	10
Лекційні	22	6
Семінарські / Практичні	12	4
Лабораторні	10	-
Самостійна робота	40	76
Індивідуальні завдання	6	4
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета формування професійної компетентності майбутніх фахівців в галузі дошкільної освіти та виховання в контексті вивчення об'єктів та явищ природи, методів ознайомлення дітей з ними і форм організації навчально-виховної роботи в умовах суспільного дошкільного виховання та сім'ї.

Завдання

- оволодіння студентами методами ознайомлення дітей з природою;
- розкриття перспектив використання могутнього потенціалу природи для гуманізації педагогічного процесу: розвитку розумових, моральних, естетичних сторін особистості, зміцнення здоров'я дітей;
- навчання умінню доцільно використовувати форми організації роботи по методиці ознайомлення дітей з природою.

3. Компетентності та програмні результати навчання за ОП.

Компетентності за ОП:

Загальні компетентності:

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Фахові компетентності:

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

Програмні результатами навчання за ОП:

ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПР-22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КУРСУ «ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З ПРИРОДНИМ ДОВКІЛЛЯМ»

Тема 1. Ознайомлення з природним довкіллям в системі педагогічних наук. Становлення і розвиток дисципліни.

Визначення основних завдань екологічного виховання дітей в ході ознайомлення їх з природою на основі сучасних наукових психолого-педагогічних досліджень (П.Саморукова, Н.Виноградова, Т.Куликова, С.Ніколаєва, Н.Рижова, Н.Яришева, Н.Лисенко, З.Плохій та ін.). Використання природи у вихованні дітей в історії західної прогресивної педагогіки (Я.А.Коменський, Ж.-Ж.Руссо, Й.-Г.Песталоцці, Ф.Фребель, М.Монтессорі). Екологічна освіта в країнах Західної Європи і США та в Україні. Діячі освіти України (С.Русова, А.Макаренко, В.Сухомлинський) про роль природи у формуванні особистості дитини.

Тема 2. Зміст і завдання ознайомлення дошкільників з природою.

Естетична цінність природи та особливості її виховання в дошкільників. Моральна цінність природи. Вирішення завдань розумового виховання у процесі ознайомлення дітей з природою. Природа як фактор фізичного виховання дошкільників. Базовий компонент дошкільної освіти про зміст і завдання ознайомлення дітей з природою в дошкільному закладі.

Осередок природи – частина навчально-виховного середовища ЗДО. Обладнання куточка природи у ЗДО. Вимоги до обладнання осередку природи у ЗДО. Кімнатні рослини – матеріал для формування у дітей уявлень про рослину - частину живої природи. Отруйні

рослини. Розміщення та догляд за кімнатними рослинами. Організація догляду дошкільників за рослинами та тваринами у ЗДО.

Тема 3-4. Методи ознайомлення дітей з природою.

Загальна характеристика методів ознайомлення дітей з природою. Класифікація методів ознайомлення дітей з довкіллям. Пояснювально-ілюстративний, проблемний. Методи, які забезпечують безпосередній і дійовий контакт дітей з природою. Дослідницький метод. Практичні методи. Ігрові методи ознайомлення дітей з довкіллям. Наочні методи. Значення використання ілюстративного матеріалу в ознайомленні дітей з природою. Види ілюстративного матеріалу. Моделі. Методика використання дидактичних картин та фотоілюстрацій у роботі з дітьми різних вікових груп. Своєрідність використання репродукцій художніх картин у роботі щодо ознайомлення дошкільників з природою. Використання технічних засобів для демонстрації наочного матеріалу на заняттях та в повсякденному житті. Використання ілюстративного матеріалу (картин, діапозитивів, кінофільмів, мультимедіа, інтернет-ресурсів) на заняттях з дітьми. Вимоги до змісту і оформлення наочних посібників для різних вікових груп. Словесні методи. Зв'язок їх з методами безпосереднього ознайомлення з природою. Психологічні основи використання словесних методів у навчанні дошкільників. Класифікація словесних методів ознайомлення дітей з природою. Види розповідей та загальні вимоги до них. Мовні логічні завдання як особливий вид розповіді. Бесіда як метод ознайомлення дітей з природою. Види бесід та вимоги до їх проведення. Взаємозв'язок бесід з іншими методами ознайомлення дітей з природою. Бесіди: пропедевтичні, супроводжуючі діяльність дітей, підсумкові, евристичні, узагальнюючі. Розповіді вихователя і дітей. Використання в екологічному вихованні різноманітних літературних жанрів (казок та реалістичних оповідань, віршів, загадок, тощо).. Використання усної народної творчості. Словесні ігри (фіксація вражень і закріплення знань дітей про природу). Психологічні основи використання словесних методів у навчанні дошкільників.

Тема 5. Еколого-розвивальне середовище – складова формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку

Психолого-педагогічна оцінка впливу природного довкілля на особистісне становлення дитини дошкільного віку. Значення природного розвивального середовища у формуванні природничо-екологічної компетенції дошкільника (створення умов для повноцінного всебічного розвитку дітей; реалізація програмового змісту освітньої лінії «Дитина у природному довкіллі»; опора на особистісно-орієнтовану модель взаємодії між педагогом і дітьми; забезпечення інтересів дитини, задоволення її природних нахилів і потреб; наповнення середовища новинками розвивального характеру, забезпечення складових елементів еколого-розвивального середовища та їх варіативність. Природне розвивальне середовище. Екологічний простір у приміщенні, зміст та його складники. Еколого-предметне середовище в дошкільному навчальному закладі: книги та дидактичні посібники, твори мистецтва, екологічний музей. Екологічний простір на території дошкільного навчального закладу, зміст та його складники. Складові компоненти природно-розвивального середовища у ЗДО: куточок природи, екологічна стежина, куточок лісу, луки, водойми, саду екологічна лабораторія, зимовий сад, город, квітники тощо

Змістовий модуль 2. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 6-7. Форми організації роботи по ознайомленню дошкільників з природою.

Форми організації освітньої роботи з формування природничо-екологічної компетенції дітей (заняття, екскурсія як особливий вид занять, цільові та повсякденні прогулянки). Значення і місце занять у системі роботи щодо формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку. Інтегрований характер занять екологічного

спрямування. Підготовка вихователя до заняття: визначення змісту знань, умінь і навичок, що формуються на занятті, виходячи з вимог програми; відбір матеріалу для занять; використання різноманітних методів і прийомів навчання на заняттях відповідно до завдань програми, інтересів та можливостей дітей. Методика організації і проведення природознавчих занять з дітьми різного віку. Особливості проведення ігор-занять з дітьми раннього віку. Використання на заняттях досвіду і знань дітей, що отримані у повсякденному житті, їх систематизація на заняттях. Індивідуалізація природничої освіти дітей за їх інтересами. Зв'язок занять з іншими формами роботи. Особливості та вимоги до організації екскурсій у природу. Характеристика цільової прогулянки. Особливості організації повсякденної прогулянки, її спрямування на вирішення завдань формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку. Екологічні акції та проекти. Залучення батьків до різних форм організації роботи за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі».

Тема 8. Куточок природи закладу дошкільної освіти.

Необхідність організації куточка природи, його навчально-виховне значення. Розміщення і обладнання куточка природи. Створення науково-природничого центру в куточку природи. Вимоги до його обладнання. Правила підбору об'єктів для куточка природи: врахування можливостей утримання об'єкта в умовах жилого приміщення, безпечність для дітей, відповідність вимогам програм, доступність для догляду тощо, постійні та тимчасові мешканці куточка природи. Кімнатні рослини куточка природи і зимового саду (декоративно-красиво-квітучі, цибулинні, виткі, ампельні, сукуленти): особливості догляду, використання в інтер'єрі ЗДО.

Утримання риб у куточку природи. Риби місцевих водойм і екзотичні риби умови утримання. Влаштування акваріуму і догляд за ним. Птахи в куточку природи. Умови утримання в куточку природи папуг, канарок, циглів, ссавців – постійних мешканців кутка природи: морська свинка, хом'ячок. Утримання тимчасових мешканців куточка природи: безхребетні тварини (молюски, ракоподібні, комахи) та хребетні (земноводні, плазуни, ссавці, птахи). Сезонні зміни в об'єктах куточка природи.

Тема 9. Ділянка закладу дошкільної освіти.

Значення ділянки для реалізації змісту і завдань формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку. Вимоги до планування та озеленення ділянки дошкільного навчального закладу. Вибір та розміщення дерев, кущів, витких рослин. Влаштування газонів на ділянці.

Вибір місця для квітника. Планування та форми квітників (клумби, рабатки, бордюри, альпійські гірки, мікс-бордери). Підбір декоративних квіткових рослин для квітника: однорічні, дворічні, багаторічні з урахуванням термінів цвітіння та естетичних вимог. Вирощування квітів, догляд за ними. Збір насіння. Зимове зберігання бульб та цибулин. Зрізання квітів. Складання букетів. Зміст роботи з ознайомлення дошкільників з декоративними квітами.

Вибір місця та планування городу на ділянці дошкільного закладу. Загальна характеристика овочевих культур, рекомендованих для вирощування в дошкільному навчальному закладі. Особливості вирощування овочів (городня сівозміна, обробіток і удобрення ґрунту, підготовка розсади і висаджування її у ґрунт). Догляд за рослинами городу. Механічні та біологічні методи боротьби з хворобами та шкідниками рослин.

Тема 10. Планування і облік роботи по ознайомлення дітей з природою. Керівництво методичною роботою по ознайомленню дітей з природою.

Значення та основні принципи планування роботи по ознайомленню дошкільників з природою в дошкільному закладі. Керівництво процесом ознайомлення дошкільників з

природою з боку завідуючої та методиста дошкільного навчального закладу. Робота в методичному кабінеті.

Тема 11. Інспектування роботи закладів дошкільної освіти з розділу ознайомлення дітей з природою.

Форми перевірки роботи закладу дошкільної освіти: фронтальна та тематична. Підготовка до інспектування. Вивчення роботи закладу за основними напрямками. Основні методи та вимоги проведення вивчення стану освітньої роботи. Вимоги до написання висновків перевірки.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади курсу «Методика ознайомлення дітей з природою»												
Тема 1. Ознайомлення дітей з природою в системі педагогічних наук. Становлення і розвиток методики ознайомлення дітей з природою	11	2	2			7	12	2				10
Тема 2. Зміст і завдання предмету «Ознайомлення дітей з природним довкіллям»	11	2	2			7	10					10
Тема 3-4. Методи ознайомлення дітей з природою	13	4	2			7	14	2	2			10
Тема 5. Еколого-розвивальне середовище – складова формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку	11	2	2			7	10					10
Разом за змістовим модулем 1	46	10	8	0		28	46	4	2			40
Змістовий модуль 2. Форми організації природничо-екологічної діяльності дітей дошкільного віку												
Тема 6-7. Форми організації роботи по ознайомленню дошкільників з природою	11	4	2	2		3	14	2	2			10
Тема 8. Куточок природи дошкільного навчального закладу	9	2		2		5	6					6
Тема 9. Ділянка дошкільного навчального закладу	9	2		2		5	4					4
Тема 10. Планування і облік роботи по ознайомленню дітей з природою. Керівництво методичною роботою по ознайомленню дітей з природою	9	2	2	2		3	10					10
Тема 11. Інспектування роботи закладів дошкільної освіти з розділу ознайомлення дітей з природою.	6	2		2		2	10					10
Разом за змістовим модулем 2	44	12	4	10		18	44	2	2			40
Усього годин	90	22	12	10		46	90	6	4			80

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Ознайомлення дітей з природою в системі педагогічних наук. Становлення і розвиток методики ознайомлення дітей з природою	2	
2	Зміст і завдання предмету «Ознайомлення дітей з природним довкіллям»	2	
3-4	Методи ознайомлення дітей з природою	2	2
5	Еколого-розвивальне середовище – складова формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку	2	
6-7	Форми організації роботи по ознайомленню дошкільників з природою	2	2
10	Планування і облік роботи по ознайомленню дітей з природою. Керівництво методичною роботою по ознайомленню дітей з природою	2	
Всього годин		12	4

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Форми організації роботи по ознайомленню дошкільників з природою (Заняття як основна форма організації дошкільників при ознайомленні їх з природою. Спостереження та праця в природі як основні методи ознайомлення дошкільників з природою. Нескладні досліди як метод ознайомлення дошкільників з природою.	2	
2	Моделювання куточка природи в дошкільному навчальному закладі	2	
3	Рослини та тварини ділянки закладу. Оформлення ділянки ЗДО. Засоби фіксації знань дітей про природу.	2	
4	Планування і облік роботи по ознайомленню дітей з природою.	2	
5	Інспектування роботи закладів дошкільної освіти з розділу ознайомлення дітей з природою.	2	
Всього годин		10	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Скласти план-конспект розваги на природничому матеріалі «Осінь-чарівниця» для дітей старшої групи.	3	7
2	Скласти план-конспект комбінованого заняття для дітей молодшого дошкільного віку «Мандрівка у казку».	3	7
3	Скласти цікаву природознавчу розповідь для дітей середньої групи про об'єкт живої природи	3	7
4	Скласти цікаву природознавчу розповідь для дітей старшої групи про об'єкт неживої природи	3	7
5	Скласти план-конспект заняття «Бесіда про роботу чергових у кутку природи» (старша група).	3	7
6	Скласти план-конспект дидактичної гри «Відгадай за описом» для дітей середньої групи	3	7
7	Запропонувати сюжетну розповідь для дітей середньої групи	4	7
8	Скласти конспект дидактичної гри «Відгадай на смак» для дітей молодшої групи.	4	7
9	Скласти конспект спостереження за тваринами, використовуючи порівняння (середня група).	5	6
10	Скласти план-конспект комплексного заняття для дітей середнього дошкільного віку «Барви осені».	5	6
11	Запропонувати структуру колективної праці дітей старшого дошкільного віку, пов'язаної з доглядом за тваринами.	5	6
12	Скласти конспект спостереження за рослинами, використовуючи художнє слово (молодша група).	5	6
	Разом	46	80

9. Індивідуальні завдання

1. Обґрунтуйте використання дитячої природознавчої літератури в ознайомленні дошкільників з природою.
2. Розкрийте морально-естетичне виховання старших дошкільників засобами природи.
3. Охарактеризуйте працю в природі як основний практичний метод ознайомлення дошкільників з природою.
4. Проаналізуйте практичні методи в ознайомленні дошкільників з природою.
5. Проаналізуйте завдання ознайомлення дошкільників з природою.
6. Порівняйте діячів освіти України про формування особистості дитини засобами природи.
7. Розкрийте цінність природи та її виховний вплив на дошкільників.
8. Обґрунтуйте природу, як фактор фізичного виховання дошкільників.
9. Народна педагогіка про виховання дітей засобами природи. Доберіть легенди, прислів'я на природничу тематику.
10. Обґрунтуйте значення ділянки дошкільного навчального закладу в реалізації завдань ознайомлення дошкільників з природою.
11. Довести необхідність створення куточків лісу, луків, поля на ділянці.
12. Розкрити питання організації городів для різних вікових груп на ділянці.
13. Висвітлити особливості цільових прогулянок як форми організації роботи в дошкільному навчальному закладі.
14. Розкрити вимоги до планування та озеленення ділянки ЗДО.
15. Проаналізуйте наочні методи ознайомлення дошкільників з природою.

16. Розкрийте види праці в природі, їх зміст у різних вікових групах.
17. Обґрунтуйте цінність природи та її виховний вплив на дошкільників.
18. Засоби фіксації знань дітей про природу. Виготовити календарі погоди і природи.
19. Порівняйте форми організації роботи по ознайомленню дошкільників з природою.
20. Використання ігор під час ознайомлення дітей з природою. Доберіть такі ігри для різних вікових груп.

10. Методи навчання

Розповідь, обговорення, пояснення, дискусія; ілюстрація, демонстрація, спостереження; репродуктивні, проблемно-пошукові й дослідницькі; особистісно-орієнтовані, індуктивні, дедуктивні

11. Методи контролю

Усне опитування, перевірка конспектів першоджерел, реферат, перевірка результатів дослідження, перевірка зошитів з практичними роботами, контрольна робота, тестові завдання.

12. Критерії оцінювання результатів навчання

Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та семінарських заняттях, що включає систематичність їх відвідування, здатність здобувача вищої освіти засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, навички творчо підходити до вирішення поставлених завдань, активність роботи на семінарських заняттях, рівень знань за результатами опитування на семінарських заняттях, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань. Схема нарахування балів за поточним контролем (засвоєння теми дисципліни):

- 4 бали - здобувач вищої освіти цілком і всебічно розкрив сутність питань теми, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити;

3- бали - здобувач вищої освіти розкрив питання теми у загальних рисах, розуміє їхню сутність, вільно оперує поняттями і термінологією, але спостерігаються деякі упущення при відповідях на питання та неточні обґрунтування;

- 2 бали - здобувач вищої освіти не повністю розкрив питання теми у загальних рисах, намагається робити висновки, але слабо орієнтується в джерелах, припускається помилок, матеріал викладає нелогічно;

- 0-1 - балів - здобувач вищої освіти не розкрив питання теми, не розуміє його сутності, не орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться за питаннями заліку. Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована за тестове завдання - 10 балів.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру;

- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському та практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт. Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів):

4 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни.

3 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні помилки.

1-2 бали – завдання виконане частково, допущені значні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної роботи – тестових завдань під час проведення останнього семінарського заняття в межах окремого залікового модуля. Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з тестових завдань.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – правильно виконані всі тестові завдання;

7-9 балів – на 80% тестових завдань від загального обсягу, допущені незначні помилки;

4-6 балів – обсяг виконаних завдань становить від 60% до 79% від загального обсягу;

1-3 балів – здобувач виконав лише від 40% до 59% від загального обсягу;

0 балів – відповідь відсутня.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці. Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самостійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації. Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі; 7-9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки; робота виконана майже на 80% від загального обсягу; 4-6 балів – обсяг виконаних завдань становить від 60% до 79% від загального обсягу; 1-3 балів – здобувач виконав лише від 40% до 59% від загального обсягу; 0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

13. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти освіти денної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота							ІНДЗ	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1							15	10	100
П1		П2		П3		Л1			
6		7		7		7			
Змістовий модуль 2									
П4		П5		П6		Л2	Л3	Л4	Л5
6		7		7		7	7	7	7

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти заочної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота		ІНДЗ	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		15
Т3-4		Т6-7		
35		40		
			10	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за 100 - бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
			Значення оцінки ECTS	екзамен
90 – 100	A	високий	відмінно	відмінно
82-89	B	достатній	дуже добре	добре
75-81	C		добре	
69-74	D	середній	задовільно	задовільно
60-68	E		достатньо	
35-59	FX	низький	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	незадовільно
1-34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	

14. Рекомендована література

Основна література:

1. Беленька Г.В. Віконечко в природу: методичний посібник для вихователів дітей дошкільного віку Київ: Сім кольорів, 2014. 56 с.
2. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років /наук. кер. проекту В.О.Огнев'юк; авт. кол.: Г.В.Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білоskalенко [та ін.]; наук. ред.:Г.В.Беленька, М.А.Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б.Грінченка. Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2020. 304 с.
3. Дитина у світі природи: навч.-метод. посіб. для студентів пед. вузів / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. Т. М. Дука. Умань: Візаві, 2023. 189 с.
4. Дошкільнятам про світ природи: Діти п'ятого року життя (середній дошкільний вік): навч.-метод. посіб. / Г.В.Беленька, О.А.Половіна. Київ: Генеза, 2016. 98 с.
5. Дошкільнятам про світ природи: Старший дошкільний вік: навч.-метод. посіб. / Г.В. Беленька, Т.С. Науменко, О.А. Половіна. Київ: Генеза, 2013. 112 с.
6. Методика ознайомлення дітей з природою: навчально-методичний комплекс [для студентів денної форми навчання спеціальності «Дошкільна освіта»] / уклад. О. Г. Бутенко. Алмі. 2013. 108 с.
7. Методика ознайомлення дітей з природою. Електронний посібник / укладачі: Приступ В.В., Штефан Л.Ю., 2013. URL : https://krempeddoshk.at.ua/_ld/1/122_99s.pdf.
8. Методика ознайомлення дітей з природою в таблицях та схемах Електронний посібник / укладачі: Приступ В.В., Штефан Л.Ю., 2013. URL: <https://sites.google.com/site/krempeddoshk/metodicna-skarbni/metodika-oznajomlenna-z-prirodou>.
9. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк; наук. ред. Г.В.Беленька; авт. кол.: Г.В.Беленька, О.Л.Богініч, В.М.Вертугіна та ін. Київ: Київ.ун-т ім.Б.Грінченка, 2016. 352с.
10. Ознайомлення дітей з природним довкіллям : навч.-метод. посіб. для студентів пед. вузів / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. Т. М. Дука. Умань : Візаві, 2020. 155 с.
11. Яришева Н. Ф. Методика рзнайомлення дітей з природою : Навчальний посібник. Київ: Вища школа, 1993. 255 с.

Додаткова література:

1. Беленька Г.В. Дитина в довкіллі: методичний посібник для вихователів дітей дошкільного віку. Київ: Сім кольорів, 2014. 56 с.
2. Беленька Г.В. Природничі науки в казках, запитаннях, завданнях, дослідях. Науково-методичний посібник для дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Київ: Шкільний світ, 2011. 128 с.
3. Лисенко Н.В. Еко-око: дошкільник пізнає світ природи: навчально-методичний посібник. Київ: Видавничий дім «Слово», 2015. 352 с.
4. Плохій З. П. Формування у дітей дошкільного віку екологічної культури (теоретичні та методичні аспекти) [монографія]. Київ: Персонал, 2010. 319 с.: табл.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/bioetica/Borejko/index.html>
2. <http://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/770/1-15.pdf>
3. <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-148B3B2021C2C/list-B407A47B26>